

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vetetnek fel. Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz.

Társzerkesztő:
Wagner Anta!

Laptulajd. és fel. szerkesztő
Dr. Valentin Emil

Főmunkatárs:
Dr. Nyiraty János

Előfizetési árak:
Égész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Szemző Gyula az erőszak ellen. A volt főispán az ellenzéken.

?

Amiről most írunk, azt a legjobban, a legbeszédesebben jellemzi az a magában álló nagy kérdőjel, amely második alcimként mered a cikk élén az olvasó szemébe.

Vasárnap reggel csodálkozó fejcsóválással és hihetetlen mosolygással adták kézről kézre a Magyarország legfrissebb számát. Mindenki a lap helyzet cikkét böngészte, amelyben igazán a szenzációhatásával bíró „folyosói nyilatkozatot”. Az a nyilatkozat Baján tényleg a legnagyobb feltűnésre számíthatott volna, ha az emberek hinnének benne. De hát azok akik a bajai viszony ismerői, sehogyan sem akarták azt komolyan venni.

A Magyarország vasárnap reggel érkezett, a Pesti Naplónak és a Népszavának vasárnap délben érkezett száma szóról-szóra a következőket írja helyzet cikkében:

Egy volt főispán a kormány ellen.

A képviselőház folyosóján ma megjelent Szemző Gyula, Baja város nemrég lemondott főispánja. A volt főispán ma bucsulótogatást tett a miniszterelnöknel, hogy személyesen is megköszönje előtte lemondását. Szemző a folyosón élénk társalgásba bocsátkozott a különböző pártok tagjaival s nyilatkozatokat tett a bácskai állapokról. A volt főispán a többi közt ezeket mondta:

— Lemondásom oka az volt, hogy nem tudtam tovább tétlenül nézni azt a romboló munkát, amelyet a Délvidék társadalmi és politikai életében az az elfogult és zsarnokoskodó irányzat végez, amelynek Tisza és hívei, különösen Vojnich István az éltető elemei. Meggyőződéseim, hogy minden tévovázás nélkül véget kell vetni az eddigi erőszakos rendszernek és Magyarország politikai életét igazi liberális és demokratikus alapokra kell helyezni. Mindenesetre örvendetesnek tartanám, ha a kormány és a munkapárt többsége végre nyíltan szembeszállna azzal a felfogással, amelyet a pártban és az országban Tisza, Vojnich és hívei képviselnek. Ez a rendszer felüljaja nemcsak egyes vidékeknek, de az egész országnak is békéjét és nyugalomát. Az ország hangulatának jellemzésére elég azt mondanom, hogy ha most választásra kerülne a sor, Bácskában a kormány alig találna magának híveket, a választók az ellenzék körül csoportosulnának, mert minden higgad-

tan gondolkodó ember a legnagyobb fokban elítéli a Tisza-Vojnich-féle politikai rendszert. Most, hogy lettem a főispáni állást, teljesen szabadnak érzem magam és én is készséggel fogok résztvenni azokban a politikai küzdelmekben, amelyek minden párttekinet nélkül az országnak valóban demokratikus átalakulását célozzák. Ez pedig hitem szerint csak az általános és egyenlő választójog alapján lesz lehetséges. Ezért mindent el kell követni, hogy annak hívei sorakozzanak és váltetett erővel azt megvalósítani iparkodjanak.

Értik kérem? Szemző Gyula bajai főispán azért mondott le állásáról, mert elégedetlen volt a bácskai állapotokkal, mert nem tudta tovább nézni a Vojnits Tisza uralom vad erőszakját. Szemző Gyula volt bajai főispán mondja, hogy „minden tévovázás nélkül véget kell vetni az eddigi erőszakos rendszernek.”

Az a Szemző Gyula főispán beszél úgy, akinek a rezsimje alatt folyt le a legutóbbi országgyűlési képviselő választás. Aki azt a választást végig szenvedte, az tudja, hogy mit jelent ez. Olyan választás volt ez, amilyent még Magyarországon nem produkáltak. A terror a legféltelenebb vadságban dühöngött. Az erőszakoskodások, a megfélemlítések, ekzsztenciák felugása, emberi jogok, egyéni szabadságok lábball tiportattak. Aki nem hajlott, annak törnie kellett. A Gyulai-féle alvégi korcsma becsukása, Huzjak Lukácsnak az áthelyezése amiért nem akart mungó zászlót kitűzni, egy adóhivatalnoknak Örökmezőre való száműzetése egy tré fás cikkért, egy ellenzéki kortesnek a választás napján való indoklatlan lecsukása, a közszabadság felfüggesztése, emberek zaklatása, polgárok hajszolása tartják azt időt, amelyben Szemző Gyula főispánságának legelején ugynevezett „győzelmet” csikarta ki a munkapárt zászlajának.

És ez volt csak a nyitánya annak a szomorú és városunk történetében örökké emlékeztető időszaknak, amelyben megakadályozták egy embernek azt, hogy egy ipartelepét létsen, ahol egész csomó munkásembernek adnak kenyeret. Az akadályt azért gördítették az útjába mert nem tudott lelkesedni azért a hatvanhetes politikáért, amely csak rosszat, kellemetlent és terheket hoztak Magyarország sokat szenvedett népére.

Annak a Szemző Gyula főispánnak az ajkáról hangzott el a nyilatkozat (állítólag), amelyben a demokratikus választói jogot sürgeti és feltétlen megvalósítandónak mondja, akinek a rezsimje alatt a bajai munkapárt a törvényhatósági bizottsági tagválasztást rendezett, amely megcsufolja a titkosítást, amelynek emlékére ökölbe szorul az ember keze. Olyan szavazó cédulákat hoztak forgalomba, adtak a választók kezébe, amelyről meglehetett tudni, hogy ki hova szavaz.

És folyt, dult dühöngött szerzte a városban az üldözés az egész vonalon. Ekzsztenciák dőltek romba. A függetlenségi érzelmű ember akárhonnan kért bármily jogosat valami titkos kéz elért mindenhova és lehetlenné tette az érvényesülést, míg a legjogtalanabb, a leghetlennébb dolog is kilátásba helyeztetett az elvtagadóknak.

Embereket akiknek főispánnal semmi dolguk nem volt, magához citálta. Iparengedélyek szerint bírálatott el, hogy ki, hova szavazott. Aki nem aeta be a kormánypártnak a derekát azon végig suhintott a büntetés kancsukája.

A függetlenségi jelöltre szavazott fiakkereseket egyenesen lerúgták a kereseti helyükről, kivették a kezeik közül az utolsó falat kenyeret. Betetőzésül éppen Szemző főispán lemondása napján az utolsó függetlenségi érzelmű fiakkerestől és elvették a hajtási engedélyt.

A közgyűléseken elnémult a bizottsági tagok szabad akarata. Az autonóm jog egyszerűen felrugatót, hatályon kívül helyeztetett. Az egyik tisztviselő, aki munkában, hozzáértésével kilenc éven át érdemessé tette magát arra, hogy a város köztisztviselője legyen, a főispán akarata folytán annak a veszélynek volt kitéve, hogy elveszti a kenyerét. Csak az utolsó pillanatban lehetett kieroszakolni, hogy régi állására jelöljék.

Állások megüresedésénél nem arra voltak tekintettel, hogy ki érdemes annak az állásnak elnyerésére, hanem arra, hogy kinek milyen a politikai kortes érdeme. Így lett egy csomó ember melőzve a számtiszti állás betöltésénél, amikor Spitzert erőszakolta rá a városra a főispán, így volt az az irnoki állások

betöltésénél, amikor tíz éves díjnyok el lettek tiltva attól, hogy egyáltalán pályázzanak. Aki meg pályázni merészelt, azt megfélemlítették. Így volt ez minden állás betöltésénél és így volt az minden közügynél.

És most, szintén Szemző Gyula főispán távozásakor hagyta jóvá a kereskedelemügyi miniszter annak az iskola-teleknek a megvásárlását, amely ellen az egész város közönsége felzudult, amely ellen küldöttség tiltakozott, mert az iskolának az odaépítése a közérdekbe ütközik.

Mindazt, amit mi itt elmondunk, elmondottuk a lefolyt időben számtalanszor, panaszként elmondották isten tudja hányszor a közgyűlésen és Szemző Gyula főispán mindezt megtűrte az ő rezsimje alatt. Most, hogy lemondott, most ócsúdik fel és szörnyűködik azokon a rémes dolgokon.

De hát miért oly későn, miért akkor, amikor már ekzisztenciák hevernek romokban? Hiszen szembántóan állottak előtérben ezek a szörnyűségek!

Nem. Mi nem tudunk hinni abban, hogy az a nyilatkozat megtörtént és ha mégis megtörtént, akkor nem tudunk hinni az őszinteségében.

Itten csak személyes surlódások adhattak okot ezeknek az igazságoknak az elismerésére. Abból, hogy Szemző Gyula és Vojnich báró között ellentétek vannak, nem lehet politikát csinálni.

A volt főispán — állítólagos — nyilatkozata a sorok között bizonyos fegyverbarátság kötésének szándékát sejteti. Kösztönjük. Maradjon csak ő méltósága eddigi elv- és fegyverbarátai között. Mi a fegyverbarátságból nem kérünk.

A fiakkeresek ügye.

Írta: G. M.

(Folytatás)

Mindezekből kifolyólag ne méltóztassék azonban eltelni a rendőrhatalóságot; mert hiszen amilyen szigorú volt az ítélkezésnél ép olyan bőkezűen osztogatja a jutalmakat is.

Szóval e rendőrhatalóság funkciója a bérkocsis kérdésben az általános vélelem alapján áll, hogy a büntetés bűnhődjenek, az érdemek jutalmaztassanak.

Az idő óta t. i. hogy megkezdődött a tisztogatás, a fiakkeresek létszáma nem csökkent, az elítéltek létszámával; némesak hogy potolva lettek, hanem a fiakkeresek létszáma felemelgetett: tudommal a választást megelő-

zőleg volt a fiakkeresek létszáma 36, jelenleg azonban már 42.

Hogy az ujonnan fiakker jogot nyert emberek, mind a 6-an olyanok, kik a legutóbbi országgyűlési képviselőválasztás alkalmával a munkapárti jelöltre szavaztak az csak véletlen.

Megnevezni ugyan nem akarom az illetőket, de egyik-másikra majd később visszatérek.

Íme a fiakkeresek ügyéből kifolyólag a közvagyonosodásra semmi hátrány nem származik, mert míg a szegény elcsapott fiakkeres vagyonkója 2000 koronáról 200 koronára visszaesik, addig az ujonnan kinevezett és arra érdemeket szerzett egyének 200 korona tőkéje, a fiakker jog elnyerésével felszökken 2000 koronára.

Igy megy ez az életben is egyik existenciátönkre megy, de keletkezik helyette egy másik.

Hogy azután ez már paragrafusok alapján a hatóság böles belátásával történik és történhetik, az közömbös.

Ezekből megítélhető, hogy mi az alapja a büntetéseknek és jutalmazásoknak.

Világosan kitetszik, hogy a rendőrhatalóság kizárólag 48-asokat büntet és munkapártiakat jutalmaz.

Mi ez? Nem-e pártpolitika a közügyekben és közhivatalban.

Áttérek már most a megbüntetettek és jutalmazottakra.

Fébo Mihály és Szepcsik Balázs dolgai már többször megírtattak e lap hasábjain. Áttérek a harmadikra.

Bosnyák Jenő azért lett ily szigorúan büntetve, kenyérvadászra ítélve, mert visszafelcselezte a rendőrnek. T. i. a rendőr olyat állított, ami nem felel a valóságnak, ő pedig azt mondta rá, hogy ez nem igaz; mire a rendőr kijelentette, most már azért is feljelentlek. És a feljelentés megtörtént, még pedig eredményesen, mert Bosnyák éhhalállal büntetett. Ugyanakkor, amikor ezek történtek és a 48-as kocsisok kenyérüktől megfosztattnak egy 67-es fiakkeres Úr nyíltan hirdeti, hogy őtet nem büntetik meg akár mit is cselekszik. Ő félre csaphatja kalapját, dohányozhat is, rongyos persze nem lehet a ruhája, mert egyébként is jómódú ember, de cselekedhet bármit; de nem is merik megbüntetni, mert ő a fiakkeresek királya.

S nyíltan ki meri mondani, hogy a Szepcsik azért lett elítélve, mert sáros volt a kocsija, pedig ez nem is igaz. T. i. Szepcsik kocsija nála volt kölesönben s a vadászból megjövet visszaadta Szepcsiknek, ki azzal bejövve a városba a rendőr Úr sárosnak találta s Szepcsiket feljelentette és meg lett büntetve.

Hába mondta ő, ha sáros lett volna is a kocsij, akkor sem ő a felelős, hanem aki hajtotta. Meg sem hallgatták őt. Annál kevésbé azt, aki hajtotta. Pedig ha kihallgatták volna a fiakkeresek királyát, az biztosan megmondta

volna, hogy az nem sáros. Annak a véleménye pedig dönt.

A munkapárti kocsisok cselekednek bűntelenül, ha a posztoló rendőr fel is írja őket meg a tanukat, jelentését nem adja be. Mert már számtalanszor lett munkapárti fiakkeres felírva, de a tanuk megidézve sohasem lettek, tehát még csak tárgyalás sem tartott, nemhogy megbüntetve lett volna.

De még mindez semmi, Szepcsik Balázs ügye visszaérkezvén a Miniszteriumtól — persze helybenhagyva az alsófoku ítéletet — a rendőrkapitányság azt f. hó 12-én el is intézi oly módon, hogy 14-ére megidézi Szepcsiket ítélethirdetésre.

Mondom ez elintézés 12-én jött létre, az érdekelt félnek pedig csak 14-én lett kihirdetve az ítélet, mégis folyó hó 10-én egy volt fiakkeres már hirdeti, hogy Szepcsik csak még ma ül a bakon, holnap már ő ül fel és felmutatja az írást.

Mit szólnak ehhez kérem, mi történt itt? Hogyan lehetett ennek előbb megtudnia az ítéletet, mint az érdekelt kenyérvadásztnak.

Tudommal magánfeleknek a bűnyűgy íratokba betekinteni tilos.

De hogyan produkálhatta ő engedélyt, mikor még az ítélet foganatba sem vették.

Hej pedig ennek a volt fiakkeresnek kevésbé van arra szüksége, mint Szepcsiknek, az már bizonyos, ő már egyszer csinált a fiakkerrel üzletet. Ugyanis ő azon kitüntetett és megjutalmazottakból való, kik a választás alatt érdemeket szereztek, de ő ezek között is az első. Ő kapta meg az első engedélyt a választás után, ő lett a 37. Persze, persze, némesak a 67-es jelöltre szavazott, de jó kortés is volt.

Megkapván a 37-et, azt jó pénzért eladta, tehát 200 korona tőkéje felszökken 2000 koronára.

Persze ez jó üzlet, ezt kívánja ő még egyszer megcselekedni.

Igy van ez, a 48-as fiakkeresek éhen kell hogy haljanak, de a munkapárti fiakkeresek kell hogy gazdagodjanak.

Mindezek pedig rettenetes dolgok. Az embereknek már borsózik a háta ezektől.

Ítéljék meg kérem, nem-e pártpolitika ez?

De mindezek a jövőben többé élő nem fordulnak mindaddig, míg egy újabb választás nem lesz; hiszen már nincs többé olyan fiakkeres egy sem, ki a 48-as függetlenség jelöltre szavazott; ezek az emberek már mind eltemetettek, ezeknek az embereknek és családjuknak sorsáról nem gondoskodik senki, ezek éhezhetnek és éhen meg is halhatnak.

Teljeljék benne a munkapártiak öröme.

Azt hiszem ennél világosabban semmi sem igazolhatja jobban az általános, egyenlő és feltétlenül titkos szavazati jog szükségességét.

Kékkő, rézkénpor, kénmáj és raffiaháncs

legjobb minőségben és legolcsóbb napi árban. :::

Rézkénporló,

szabadalmazott

PERMETEZŐ

kivehető szélkazánna, tökéletes berendezéssel, Vermorel-rendszerű, legjobb minőségű.

(Napjegyű)

Mindenemű permetező alkatrészek kaphatók!

DRESCHER GYULA vaskereskedésében BAJÁN

TELEFONHIREK

Bpest, 1912. május 21.

A képviselőház ülése Óriási vihar.

Justh Gyulát a mentelmi bizottsághoz utasították.

Leirhatatlan vihart idézett elő a mai erőszakoskodásával Beöthy Pál alelnök a Ház ülésén.

Apponyi Albert napirend előtt akar felszólalni és Beöthy ezt megengedi, Justhnak, aki ugyanazt akarja, nem engedi meg a felszólalást. Óriási zaj támad erre, Lovászy fel akar szólalni, a munkapárt nem engedi szóhoz jutni. Apponyi most már nem akar élni a szólás jogával és elítéli az elnök eljárását. Elnök Justh Gyulát rendre, majd a mentelmi bizottsághoz utasítja. A terv az, hogy Justhot kizárják bizonyos időre az ülésekről. Lovászy Mártont is a mentelmi bizottság elé utasítja az elnök. Husz képviselő zárt ülést kér, az elnök ezt nem veszi figyelembe, hanem leirhatatlan zajban felolvastatja Návay lemondó levélét. A khaotikus zürzavarban áll szólásra Lukács miniszterelnök, de a nagy zajban elvesznek a szavai. Lukács odamegy a gyorsírókhoz és azoknak diktálja a beszédét. Mialatt ez történik elnök ötvenszer utasít képviselőket rendre. Lukács beszéde után elrendeli elnök a zárt ülést.

Ezalatt Szmcresányi önmagából ki kelve rohan ki a folyosóra és belebotlik Rakovszky Istvánba, aki így szól:

— Hova szaladsz te örült? Vásárra viszed a bőrödöt?

— Nem bánom akár mi történik — szól Szmcresányi — nem az a kérdés ki melyik párthoz tartozik, hanem a házszabályokhoz. Lelövöm azt az elnököt, aki így erőszakoskodik.

A zárt ülésen folytatódnak a tumultusok. Az ülés délután fél háromkor még folyik.

A szociáldemokraták

ma este nagyszabású tüntetést rendeznek, holnap általános sztrájk lesz. (Éljen!!! — Szedők)

NAPIHIREK

Nemzeti Szalon megnyitó ünnepe.

Vasárnap d. e. 11 órakor nagyszámú és előkelő közönség gyűlt egybe a Nemzeti Szálloda nagytermében rendezett kiállításra. Az ünnepélyt Déry Béla festőművész, a Nemzeti Szalon tevékeny, lelkes igazgatójának bevezető szavai és üdvözlése után Dr. Fehér Lőrinc mint a védnök, Dr. Hegedűs Aladár kir. tan. polgármester helyettese nyitotta meg. Nagyön megkapó módon illusztrálta Dr. Fehér L. a Nemzeti Szalon kulturmunkáját és a történeti megfigyelés nézőpontjából elénk varázsolta a 2 évtized óta lelkiismeretes munkában fejlődő Nemzeti Szalon művészeti egyesület hatását a közműveltségre és a művészeti élet kialakítására, a minden tekintetben elsőrendű kiállítást a közönség figyelmébe és szeretetébe ajánlotta. Az ünnepélyes megnyitás után élénk és szokatlanul erős érdeklődés közepette láttuk városunk lelkesedő közönségét gomolyodni a kiállítás területén. 12 órák az egész ünnepelő közönséget az ott várakozó fényképész megörökítette.

Vasárnap este a megnyitóra jött művészek tiszteletére fényes bankett volt a kiállítási teremben, amelyet Deutsch Mátyás kiváló zűlésés és jó kocsittal szervezett. A cigány mellett szórakozó közönség pazar művészeti környezetben igazán jól érezhette magát, mit bizonyít az a körülmény, hogy éjfél után 3 órákig oszlott szét.

A gabonacsálók, akik gyűjtés címén zsarolták ki a környéken gabonát, amely esetről mi már bő részletességgel számoltunk be, nem kerültek meg. Az esetről a rendőri sajtóiroda a következő gyászjelentést adta ki: Május hatodikán délelőtt megjelentek Grünvald István, Grünvald Sándor és Blauer Miksa nevű egyének Tüske János tanyáján, ahol a szatmármegyei vízkárosultak és az ottani szegény iskolás gyermekek, valamint két felső vidéki község tűzkárosultjai javára Koller Dezső tb. rendőrkapitány nevére hamisított gyűjtő-ív alapján kéregettek. Tüske Jánostól 50 kgr. búzát és 12 korona készpénzt csaltak ki. A csendőrség megállapította, hogy ezek a város határában levő összes tanyákat kocsival bejárták (mi ezt már jó rég megállapítottuk — a riporter) és temérdek gabonát és pénzt csaltak ki a gazdáktól. A gabonát a rendes piaci áron eladták. Grünvald István hajdusoboszlói illetőségű 17 éves legény 1911. évben család miatt a debreceni kir. törvényszéknél vizsgálat alatt volt. Grünvald Sándor szintén szoboszlói, 22 éves. Blauer Miksa galíciai születésű 49 éves, 5 gyermek apja. A családok kézrekerítésére az előkészületeket megtette a rendőrség. De honnan kerítik elő?

Délutáni hangverseny a Nemzeti Szalon tárlatán. Csütörtökön délután fél 5 órakor a Nemzeti Szalon művészeti matiné rendez. Ez alkalomra sikerült megnyerni Dr. Werner Adolf főgymnáziumi igazgatót egy művészeti értekezés megtartására, továbbá Dr. Bernhardt Sándor urat a kiváló hegedűmű-

vészt, aki Benjamin Godard »Adagio Pathétique«-jét fogja előadni Éber Sándor ur zongorakisérével. Belépő-díj a hangversenyre 50 fillér, a bérletjegyek azonban hangversenyre is érvényesek.

A Szalon képvisárlása mindjárt a megnyitás napján megindult. Dr. Koller Imréné megvette Markó Ernő festőművész éjjeli holdas tájképét. Weidinger Dezső Glatler Armin festőművészről 2 képet vásárolt. Flatt V. Szabadról megvette Udvary Géza Lidermayer pár képét.

Kabaré a Központiban. A sok csapni való rossz, élvezhetetlen, ugynevezett kabarék után, az este egy igazán nívós, művészeti színvonalon álló kabaré társulat előadását élvezhette az este a nagyszámú publikum. Az énekes nők művészies énekeltek, a komikusok kacagatóan jöttek annélkül, hogy a jó zűlés rovására humorizáltak volna. De különösen tetszettek a közönségnek a Szőke Szakáll néven ismert kitűnő író és kabaré művész végtelenül szellemes kabaré számai és a »beteggyógyzó orvos« című ötletes szatíra. Nagy tetszést aratott előadásával Moritz úri primás. Komoly muzsikája, valamint cigány paródiái egyaránt nagy hatással voltak. Sokat kacagott a publikum Szepesi Sándor mokáin is. A hölgyek egyaránt kiváló nyújtottak.

A Bajai Sportegyesület május hó 19-én tartotta tavaszi házi birkozóversenyét, melyet a szabadkai Sportegylet közreműködésével klubközi jelleggel rendezett meg. Házi versenyben a B. S. E. tagjai részére: Légsúly (3 induló) 1. Berta István, 2. Pauk István. Pehelysúly (7 induló) 1. Kovács István, 2. Brateszku Demeter, 3. Nánay Aurél. Könnyűsúly (4 induló) 1. Koller Ferenc, 2. Nagy János, 3. Becker Gyula. Középsúly (2 induló) 1. Katanics Lajos. Nehézsúly 1. Sztaniszlávlevits Rádó, 2. Heiszky Rezső. Vendégek versenyre a Sz. S. E. tagjai részére: Pehelysúly (2 induló) 1. Lovag Kimákovits Érick (Sz. S. E.) Könnyűsúly (2 induló) 1. Szloboda Mihály. Középsúly (2 induló) 1. Ognyanov Miklós. Klubközi mérkőzésben: Pehelysúly 1. Lovag Kimákovits Érick (Sz. S. E.) 2. Kovács István (B. S. E.) Könnyűsúly 1. Szloboda Mihály (Sz. S. E.) 2. Nagy János (B. S. E.) 2. Horvátzky Fábian (Sz. S. E.)

Szerkesztő.

FODOR KAROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatali telefonszám: 101.
Cenzúrával írott kéziratokat nem fogadunk el.

Férjet keresnek

21 éves amerikai árva 120,000 dollár vagyonnal, továbbá 38 éves egyedül álló gyermektelen özvegy 75,000 kor., 18 éves szerb hölgy 150,000 frank, 25 éves evang. földbirtokos leánya 50,000 márka, 25 éves orosz hölgy 50,000 rubel vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy 10—100,000 márka vagyonnal.

Komoly ajánlkozóknak, ha vagyontalanok is, díjtalan felvilágosítást ad
Schlesinger, Berlin 18.

A peronoszpóra ellen idejében permetezzünk
valódi Brixeni Kristály-Azurinnal,
mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer, mint a kékkő-mészkeverék. Kapható
Stampfl Jenő cégnél **Baja,** ugyiszintén **Rézkénpor, Raffiaháncs**
a legjutányosabb árban kapható.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjintézete

(Drescher Gyula-féle házban)
elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálogkölsönöket

feldekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltőbb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

Ujdonságok a téglai parterén!

Téglavetőgép, legújabb szabadalom! Helyettesíti a kézi vetést! Nem kell szakmunkás! 2 lóval és 2-3 napszámossal napi termelés 6-7000 téglá.

Téglaprések, golyos csapágygyal, gyűrűs kenéssel. Az összes fogaskerekek olajban futnak. Könnyű járás, legcsekélyebb kopás!

Szabadalm. cserépvágó készülék, macricák nélkül. Könnyű kezelés, biztos üzem!

Teljes téglagyári berendezések a legmodernebb kivitelben.

SPECIALITÁSOK: Porcellán, samotte és agyagárugyarak teljes berendezése.

Drezdai Mótorgyár Részv.-Társ.
JAKOBIWERK OSZTÁLYA.

Vezérképviselőt:

Gellért Ignác és Társa
Budapest, V., Koháry-utca 4. sz.

A német császár kadineni téglagyárának teljes berendezését gyárunk szállította.
Gyors szállítás! Messzemenő jótállás!

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű sörfogyasztó közönség tudomására hozni, hogy csupán azon palackok tartalmazznak

kőbányai sört

melyek kőbányai címkével (vigneta) vannak ellátva.

Címke nélkül vagy nem kőbányai címkével ellátott palackok nem kőbányai származású, hanem silányabb minőségű vidéki sört tartalmazznak.

Kiváló tisztelettel

Trafikant Károly

a Dreher Antal R. T., Első Magyar Részvény Sörfőzde R. T., Hagenmacher R. T., Kőbányai Polgári Sörfőzde R. T. Főlerakata.

A mesterdálnok...

Czipóm szép és tökéletes,
Benne jární élvezetes,
Mert ha czipőt szegzek, varrok.
Rajt' van

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

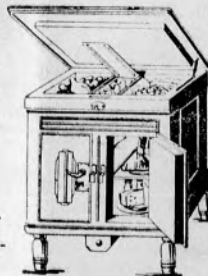
MINDENÜTT
KAPHATÓ.

Egyszerűen díszes cementlapok □²-ként 224 K-tól kezdve
Csiszolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve
Beton működépeső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve
Csiszolt granit lépeső f. mtr.-ként 10 K-tól kezdve
Beton sirkeret 2 m. hosszú 1 m. széles 15 K-tól kezdve
Beton sirkeret 1 m. hosszú sírfedőlappal 50 K-tól kezdve
Drótbetétes cementesövek 15-100 cm. átmérőig
Kút fedőlapok betonból 20 K-tól kezdve
Kútmedencék betonból 6 K-tól kezdve
Fizmedencék betonból 16 K-tól kezdve
1 koesi dunai homok hazaszállítva 4 korona.
Mindenféle beton- és műkö munkát elvállal
Grünhut Miksa
Spitzer-féle téglá- és cemetárugyára.

Jégszekrények

mindenféle kivitelbe. szállodák, vendéglők, mézárások és magánosok részére készíttetnek

GOLDNER
Testvérek

jégszekrény-gyártóknál
BAJA

Mátyás-király-tér 6 és Pesti-út II. szám

Állandó nagy jégszekrény-raktár.
Kedvező fizetési feltételek.

Elvállalunk épület-asztalos és bádgos munkákat. — Jutányos árak.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Törlesztéses kölcsönöket

engedélyezünk

15-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.